

CLIMA EMPRESARIAL (XIII)

EL COMERÇ A MALLORCA: PRESENT I FUTUR

La crisi econòmica que estam patint afecta a tots i cada un dels sectors econòmics d'Espanya en general i de Mallorca en particular, i el sector comerç no n'és una excepció. A causa d'això, volem dedicar aquest Quadern Gadeso a analitzar quina és l'opinió dels empresaris de l'esmentat sector, especialment castigat per la crisi i del que depenen un nombre molt rellevant de persones de l'illa. En concret, i després d'una primera aproximació global, ens centrarem en com valoren els comerciants la seva situació actual de vendes i quines perspectives de futur tenen. A la darrera pàgina hi reflectim les necessitats de finançament del sector, les expectatives de superació de la crisi actual i, com a conclusió, un DAFO del sector.

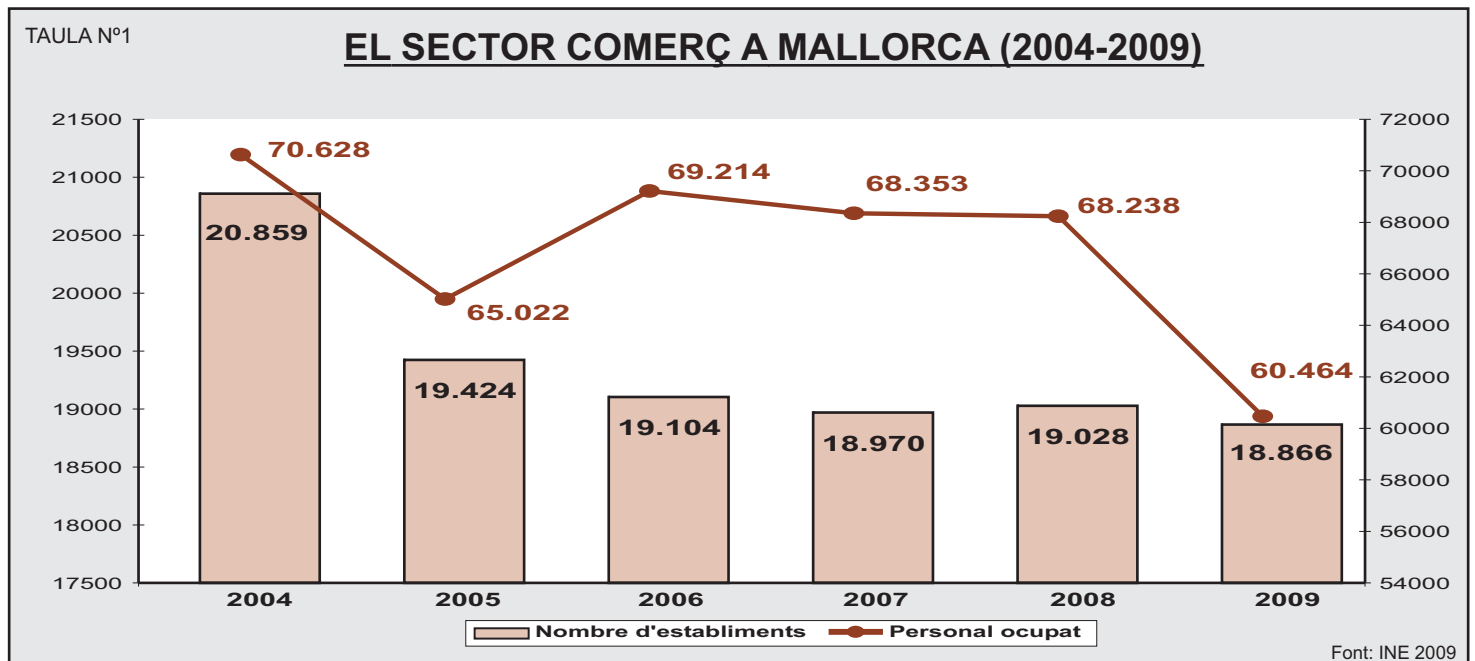
Abans de tot, cal detallar que les dades reflectides en aquest Quadern provenen d'una enquesta a empresaris del **sector comerç** elaborada per **PIMECO**. En concret, s'han realitzat 400 entrevistes a negocis englobats dins la secció G de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE): comerç majorista, comerç minorista i reparació i venda de vehicles a motor i de carburants.

Per obtenir els resultats, es demana als comerciants que, primer, **avaluin els seus resultats** del segon i tercer trimestre de 2009 en comparació amb el mateix període de 2008 ; i, segon, que **expressin les seves perspectives** per l'any 2010.

El moment triat per elaborar l'enquesta no és casual, doncs

el semestre d'abril a setembre és el **període de major activitat comercial**, coincidint amb la temporada alta turística.

Per tal d'obtenir una primera aproximació, a la taula número 1 s'hi reflecteix l'**evolució del sector comerç** a l'illa de Mallorca tant en nombre de locals com en persones ocupades. Com es pot comprovar, s'ha experimentat una lleugera baixada en el nombre de locals dedicats a activitats comercials, però el que més crida l'atenció és la significativa, i alhora preocupant, **disminució de treballadors** del sector comerç, passant de 68.238 en 2008 a 60.464 en 2009. Hem de destacar, emperò, que els índexs d'ocupació han suavitzat la seva caiguda (de -5,5 a -4,7), segons les dades oficials de l'INE corresponents al mes d'octubre.

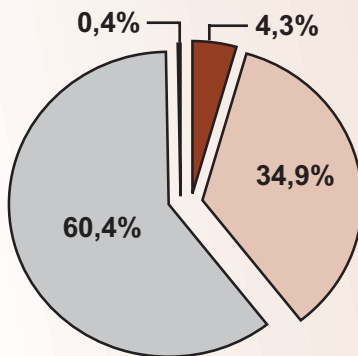
SITUACIÓ ACTUAL DOLENTA PERÒ...

A les pàgines 2 i 3 exposarem i analitzarem la valoració dels empresaris del sector comerç de l'illa de Mallorca, en base a tres vessants (la situació del seu propi negoci, la situació general del sector comerç i la situació de l'economia global de Mallorca) i a dos moments temporals (la situació del segon i el tercer trimestres de 2009, en comparació amb 2008, i les perspectives pel segon i tercer trimestres de l'any 2010). En concret se'ls demana si creuen que la situació 2009 és millor o pitjor que la de 2008 i les expectatives de futur que tenen per l'any que ve.

SITUACIÓ DEL PROPI COMERÇ

TAULA N°2

Font: PIMECO Novembre 2009

■ Millor ■ Igual ■ Pitjor ■ NC

A la gràfica adjunta es reflecteix la valoració que fan els empresaris del sector comerç davant el comportament de les vendes en el seu negoci en els últims sis mesos, respecte al mateix període de l'any 2008.

Com es pot veure, el 4,3% considera que han estat millors, enfront d'un 60,4% que opina que han estat pitjors. Per altra banda, el 34,9% afirma que les seves vendes no han sofert variació en

referència a l'any passat. Un percentatge mínim (0,4%) no ha volgut contestar.

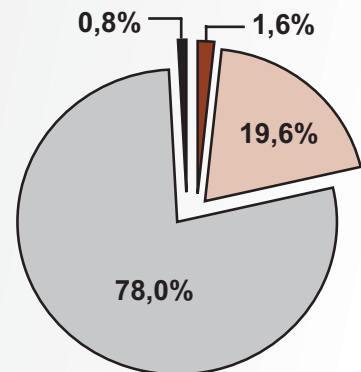
Aquestes dades no fan més que reflectir una situació de debilitat de la demanda de béns i serveis en tots els seus nivells, iniciada a 2008 i que ha seguit un camí descendent al llarg d'aquest any. Això, com és lògic, afecta de manera directa al comerç, orientat a satisfer les necessitats dels consumidors.

SITUACIÓ DEL COMERÇ A MALLORCA

Davant la pregunta de com han percebut la situació del comerç de Mallorca en general en aquests passats sis mesos en relació al mateix període de l'any 2008, únicament un 1,6% considera que ha millorat, mentre que una immensa majoria (el 78%) creu que la situació és pitjor que fa un any. Situat entre les dues opinions, pràcticament dos de cada deu entrevistats afirmen que la situació no ha experimentat variacions.

Aquestes dades negatives ens indiquen que la política de vendes, via disminució dels preus per estimular la compra, ha resultat completament ineficaç per reactivar el consum de la població de Mallorca.

Aquesta mesura es va iniciar a finals de l'any 2008 pels grans distribuïdors i ha estat seguida posteriorment per tots els operadors del sector, tant majoristes com minoristes.

■ Millor ■ Igual ■ Pitjor ■ NC

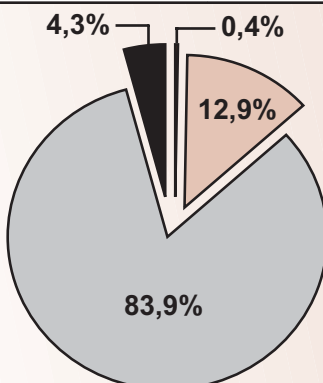
TAULA N°3

Font: PIMECO Novembre 2009

SITUACIÓ DE L'ECONOMIA A MALLORCA

TAULA N°4

Font: PIMECO Novembre 2009

■ Millor ■ Igual ■ Pitjor ■ NC

També s'ha demanat als entrevistats que donin la seva opinió sobre el comportament de l'economia de Mallorca en general, i els resultats tampoc són positius: només un 0,4% percep millores en comparació amb l'any 2008, mentre que un 12,9% diu no ha experimentat canvis significatius. Per contra, quasi un 84% afirma que l'economia mallorquina ha empitjorat respecte al semestre abril-setembre (major activitat comercial) de l'any passat.

En aquest context global de crisi econòmica i de disminució del consum s'ha mogut l'activitat comercial de Mallorca, que gairebé no ha sofert variació mensual en el període de major activitat econòmica i que ha seguit durant aquest any una tònica descendent, si bé les darreres dades ens mostren una frenada d'aquesta tendència negativa, permetent obrir un espai d'optimisme, encara molt lleu, com veurem a la pàgina següent.

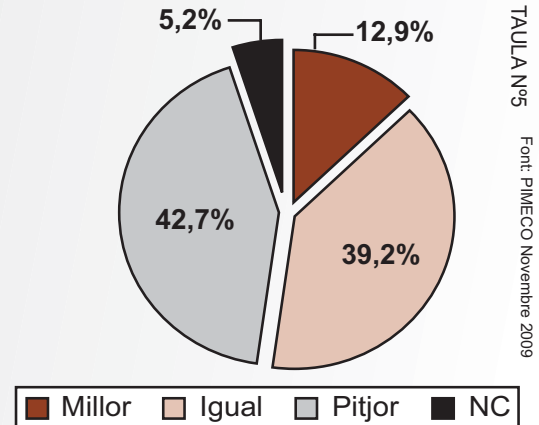
...UN POC DE LLUM AL FINAL DEL TÚNEL?

A la pàgina anterior hem analitzat les valoracions dels empresaris del sector comerç en referència a l'any 2008. Ara ens centrarem en les perspectives de futur d'aquest comerciants. És a dir, si creuen que la situació a l'any 2010 del seu propi negoci, del sector comerç en general i de l'economia mallorquina millorarà, empitjorarà o seguirà igual en comparació amb la d'enguany. Així doncs, amb les dades de percepció actuals i les expectatives en el futur, obtenim una fotografia molt significativa de la valoració que fan els empresaris del període de major activitat comercial (segon i tercer trimestre).

PERSPECTIVES PEL PROPI COMERÇ

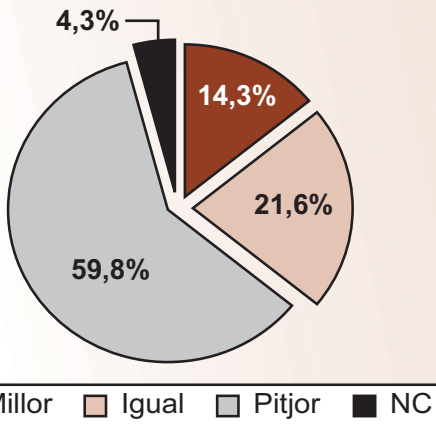
Davant la pregunta de quina és la previsió del volum de vendes del seu negoci per al segon i tercer trimestre de 2010, el 12,9% considera que millorarà respecte al període semestral passat i el 39,2% considera que es mantindrà igual. En la part negativa hem de destacar que un 42,7% afirma que la situació l'any que ve serà encara pitjor que la d'enguany. Aproximadament un 5% manifesta que no sap com es comportaran aquestes vendes.

Malgrat les dades negatives predominin, és molt destacable el percentatge de comerciants que veuen el futur proper amb un cert optimisme. Això es pot explicar amb les darreres dades oficials de l'INE, on es comprova que el descens de les vendes, encara que continuï negatiu, suavitza la seva caiguda (l'índex interanual d'octubre és menys negatiu que el de setembre), degut a una petita reactivació del consum de béns bàsics.

PERSPECTIVES PEL COMERÇ A MALLORCA

TAULA N°6
Font: PIMECO Novembre 2009

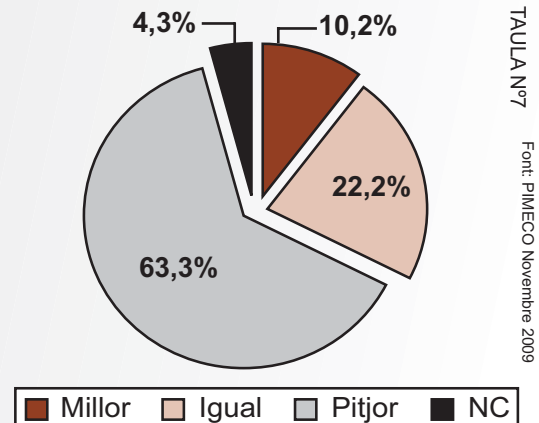
Quan es demana als entrevistats per la seva previsió envers el comportament del comerç en general a Mallorca durant els mesos d'abril a setembre de l'any 2010, el protagonista és el pessimisme, doncs quasi un 60% opina que la situació serà pitjor que a 2009, mentre que més d'un 21% diu que seguirà igual. Únicament un 14,3% pensa que el comerç a Mallorca experimentarà millores, mentre que un 4,3% es declara indecís.

Així doncs, la majoria dels empresaris són de l'opinió que la situació negativa s'allargarà, degut a que vivim una època de màxima contracció del consum i al sentiment generalitzat d'incertesa. No obstant, s'observen dades per a l'esperança, doncs el 14% de comerciants que afirmen que la situació millorarà es basen, com s'ha dit abans, en unes xifres de consum menys negatives que la de mesos anteriors, i això permet un cert optimisme.

PERSPECTIVES PER L'ECONOMIA DE MALLORCA

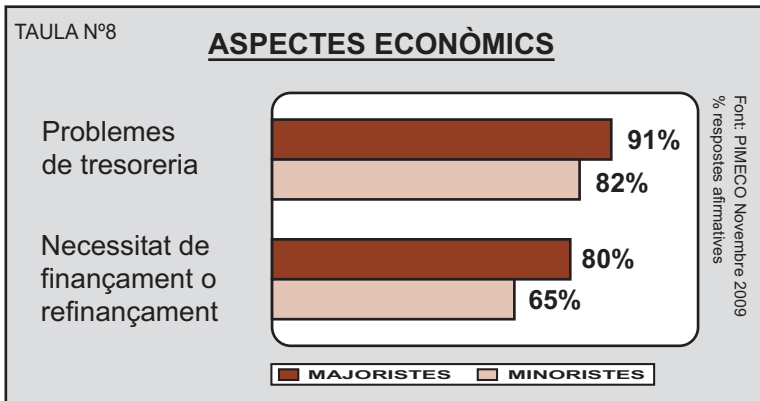
També s'ha volgut analitzar les perspectives dels comerciants envers l'economia general de l'illa, i, novament, el futur es contempla des de la negativitat. Quasi dos terços dels entrevistats opinen que l'economia general anirà a pitjor, mentre que un 22,2% diu que continuarà igual, el que, donada la situació actual, no és una dada positiva. Per altra banda, només un de cada deu empresaris del sector comerç veu raigs d'esperança a mig termini.

Les postures pessimistes s'expliquen en gran part per la quantitat de mesures adoptades que, en alguns casos, no donen els resultats esperats. Però una vegada més volem destacar que hi ha un petit percentatge de comerciants que veu llum al final del túnel i creu que la situació de l'any que ve serà millor que la de 2009, confiant en una lleugera però continuada reactivació del consum a Espanya en general i a Mallorca en particular.

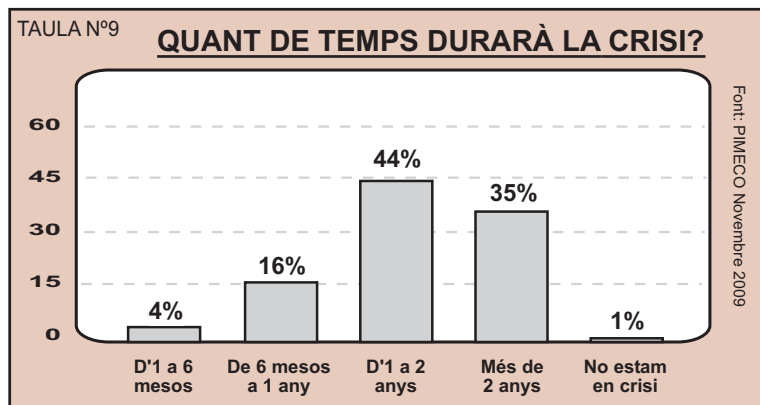
ELS COMERCIANTS I LA CRISI

En aquesta darrera pàgina hem volgut reflectir els problemes de tresoreria i de finançament que manifesten els comerciants i la percepció que tenen sobre el temps que trigarem encara en sortir de la crisi socioeconòmica actual. A més, i a manera de conclusió, incloem un DAFO del sector, on s'inclouen les principals fortaleeses, oportunitats, debilitats i amenaces dels empresaris del comerç.

Existeixen evidències de que la disminució de les vendes ocasionades per la menor despesa de les famílies està provocant desajusts importants en el cicle d'explotació del comerç minorista i, per extensió, del majorista. Això provoca, per una banda, una disminució dels ingressos i, per altra, un augment de l'estocatge acumulat. En conseqüència, i com es pot veure a la taula adjunta, la immensa majoria dels comerciants declaren tenir problemes de tresoreria, i un percentatge molt elevat es veuen obligats a acudir al crèdit extern o refinançar els deutes adquirits, amb la problemàtica afegida de la reducció dels crèdits per part de les entitats financeres.

Si observem les dades de la taula número 9, es podrà comprovar com un 20% dels comerciants de Mallorca creu que la situació de crisi actual es resoldrà en menys d'un any, mentre que un 44% situa aquesta sortida entre un i dos anys. En la part més negativa, un terç dels empresaris afirmen que la crisi durarà més de dos anys. En qualsevol cas, per poder analitzar correctament aquestes dades, s'han de tenir en compte dos factors: un, la sempre més lenta reactivació del consum (motor del sector comerç), i dos, les restriccions actuals al crèdit per part de les entitats financeres.

DAFO: UNA VISIÓ GLOBAL DEL COMERÇ

TAULA Nº10

<ul style="list-style-type: none"> - Emprenedors - Agilitat - Adaptació per efecte de substitució - Especialització <p>Fortaleeses</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nucli urbà com entorn d'intercanvi de béns i serveis - Nou model de comercialització - Activitat en base a la sostenibilitat, el paisatgisme i el canvi climàtic <p>Oportunitats</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Escàs poder polític i de mercat - Formació - Individualisme - Descoordinació - Increment dels costos de producció - Tresoreria <p>Debilitats</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Igualitarisme empresarial - Llunyania dels centres de decisió política - Eliminació de barreres d'entrada - Lentitud burocràtica - Restriccions al crèdit - Disminució del consum <p>Amenaces</p>